

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในภาวะหรือสถานการณ์ต่างๆของสังคมโลกปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมืองรวมทั้งด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นผลทำให้คนในสังคมต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดำรงชีวิตของตนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนไป จึงจะสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างสมดุลและมีความสุข แต่ถ้าบุคคลไม่สามารถปรับตัวหรือขาดทักษะในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม ก็จะทำให้บุคคลนั้นมีพฤติกรรมอันจะก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมา โดยเฉพาะนักเรียนที่เริ่มเข้าสู่วัยรุ่นซึ่งเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หากนักเรียนสามารถปรับตัวและสามารถแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีและเหมาะสมก็จะทำให้นักเรียนสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข สามารถศึกษาหาความรู้ พัฒนาตนเอง ทั้งในด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพสังคมไทยให้มีคุณธรรม และมีความรอบรู้เท่าทัน มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมอย่างมั่นคง การพัฒนาเด็กปฐมวัยเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะและความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, อ้างในกระทรวงศึกษาธิการ. 2550) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับแก้ไขปรับปรุง. 2545) หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ รวมทั้งให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่กำหนดสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น

คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวชุมชนและประเทศชาติ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่จัดขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550 : 65)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้นจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น การจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น (มัธยมศึกษาปีที่ 1-3) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ มีทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัยเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงามและมีความภูมิใจในความเป็นไทย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 1-3)

ดังที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550 - 2554 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เน้นการพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ หรือเน้นทักษะชีวิต (Life Skills) และพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับทักษะชีวิต (Life Skills) เพื่อช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้นักเรียนสามารถออกไปเผชิญกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในชีวิตจริง และเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันและในอนาคตต่อไป และต้องมีการประเมินและพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนควบคู่กัน ไปเพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญตามข้อที่ 4 คือมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเพราะ ทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นสมรรถนะสำคัญหนึ่งใน 5 สมรรถนะสำคัญที่สถานศึกษาจะต้องปลูกฝังให้เกิดแก่ผู้เรียนและนักเรียนทุกคนจะต้องผ่านสมรรถนะหลักในการประเมินผลระดับชั้นเรียน ซึ่งการที่จะพัฒนานักเรียนได้นั้นขึ้นอยู่กับ

กระบวนการจัดการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิดแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 4)

จากความสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การศึกษาเอกสารงานวิจัยของผู้วิจัยหลายท่านที่ได้ศึกษาไว้ ในบางประเด็นยังไม่ครอบคลุมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเนื่องจากสภาพบริบทสภาพแวดล้อมต่างกัน การเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยีที่ขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้การปรับตัวของเด็กไม่สามารถปรับตัวได้ทัน ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการสร้างเครื่องมือเพื่อวัดทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งมีบริบทที่แตกต่างจากงานวิจัยที่ผ่านมา โดยยึดกรอบแนวคิดของกรมสุขภาพจิต 9 องค์ประกอบ ที่สำคัญ คือ ด้านความคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความตระหนักรู้ในตนเอง ด้านความเห็นใจผู้อื่น ด้านความภูมิใจในตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด โดยเลือกรูปแบบของเครื่องมือวัดแบบสร้างสถานการณ์ แบบ 5 ตัวเลือก มีการให้ระดับคะแนนเป็น 1 2 3 4 และ 5 เป็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน รวมทั้งใช้เครื่องมือวัดทักษะชีวิต มาศึกษาและวิเคราะห์ระดับทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยมีความคาดหวังว่าผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ได้แบบวัดทักษะชีวิตที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าอำนาจจำแนก ความเชื่อมั่นของแบบวัด ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง เพื่อจะได้เป็นเครื่องมือวัดทักษะชีวิตที่มีคุณภาพ ที่จะทำให้ครูใช้เป็นแนวทางในการประเมินผู้เรียน รวมทั้งได้ข้อมูลมาปรับปรุงการเรียนการสอน และพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะชีวิต นอกจากนี้ เครื่องมือที่ได้จากการวิจัยยังเป็นเครื่องมือที่มีความเป็นมาตรฐานในระดับสถานศึกษา ที่จะใช้ในการประเมินสมรรถนะหลัก และเป็นการประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ซึ่งเป็นสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

รวมทั้ง ไปใช้วางแผนปรับปรุงการเรียนการสอนที่มีการส่งเสริมพัฒนา แก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนในเรื่องทักษะชีวิตในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อสร้างและหาคุณภาพแบบวัดทักษะชีวิตที่มีคุณภาพสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2
2. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติสำหรับแปลความหมายคะแนนที่ได้จากแบบวัดทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 2,234 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาส ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบจำนวนประชากรจำนวน 2,234 คน จากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (ไพศาล วรคำ. 2554 : 461 ; อ้างอิงมาจาก Kerjcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 328 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การสร้างแบบวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ตามกรอบแนวคิดของกรมสุขภาพจิต ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ คือ

1. ทักษะด้านความคิดวิเคราะห์วิจารณ์

2. ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์
3. ทักษะด้านความตระหนักรู้ในตนเอง
4. ทักษะด้านความเห็นใจผู้อื่น
5. ทักษะด้านความภูมิใจในตนเอง
6. ทักษะด้านความรับผิดชอบต่อสังคม
7. ทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร
8. ทักษะด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา
9. ทักษะด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด

ระยะเวลาที่วิจัย

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554

นิยามศัพท์เฉพาะ

ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน สามารถคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รู้จักวางแผนชีวิต มีจิตอาสา และสามารถตัดสินใจ แก้ไขปัญหาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมและสามารถดำเนินชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคตได้อย่างเหมาะสม โดยยึดตามกรอบแนวคิดของกรมสุขภาพจิต ซึ่งประกอบไปด้วย 9 องค์ประกอบ

แบบวัดทักษะชีวิต หมายถึง ชุดสถานการณ์ที่ใช้ในการวัดทักษะชีวิต ซึ่งยึดตามกรอบแนวคิดของกรมสุขภาพจิต มีทั้งหมด 9 ด้าน จำนวน 45 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามและตัวเลือกที่สร้างขึ้นเพื่อมุ่งวัดทักษะชีวิตทั้ง 9 ด้าน คือ ทักษะด้านความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านความตระหนักรู้ในตนเอง ทักษะด้านความเห็นใจผู้อื่น ทักษะด้านความภูมิใจในตนเอง ทักษะด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ทักษะด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา ทักษะด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด มี 5 ตัวเลือก รายละเอียดของความหมายแต่ละทักษะผู้วิจัยได้ศึกษาและนำมาสังเคราะห์และกำหนดเป็นความหมายใหม่ของแต่ละทักษะตามสภาพปัญหาเชิงประจักษ์ ซึ่งรายละเอียดของความหมายแต่ละทักษะมีดังนี้

2.1 ทักษะด้านความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical Thinking skill) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่สามารถวิเคราะห์แยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking skill) หมายถึง ความสามารถในการคิดใหม่ทำใหม่ในทางสร้างสรรค์และไม่ก่อให้เกิดปัญหาให้กับตนเองและคนอื่น

2.3 ทักษะด้านความตระหนักรู้ในตนเอง (Self Awareness skill) หมายถึง ความสามารถในการค้นหาและเข้าใจในจุดดีจุดด้อยของตนเอง และบุคคลอื่น ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

2.4 ทักษะด้านความเห็นใจผู้อื่น (Empathy skill) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกและเห็นอกเห็นใจบุคคลที่แตกต่างกับเรา ไม่ว่าจะในด้านเพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น วัย สุขภาพ ฯลฯ

2.5 ทักษะด้านความภูมิใจในตนเอง (Self Esteem skill) หมายถึง ความรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่า เช่น ความมีน้ำใจ รู้จักให้รู้จักรับ ค้นพบและภูมิใจในความสามารถด้านต่างๆ ของตน เช่น ความสามารถด้านสังคม คนตรี กีฬา ศิลปะ ฯลฯ โดยมีได้ มุ่งสนใจอยู่แต่ในเรื่องรูปร่าง หน้าตาเสน่ห์ หรือความสามารถทางเพศ การเรียน ฯลฯ เท่านั้น

2.6 ทักษะด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility skill) หมายถึง ความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อสังคมไม่สร้างความเดือดร้อนให้เกิดขึ้นแก่สังคมและช่วยส่งเสริมความเจริญให้เกิดขึ้นต่อสังคมไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

2.7 ทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Interpersonal Relationship and Communication skill) หมายถึง การใช้ภาษาหรือภาษาท่าทางเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด สามารถประเมินและเลือกวิธีการการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์

2.8 ทักษะด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา (Decision Making and Problem Solving skill) หมายถึง ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ไขสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หาทางเลือกในการตัดสินใจ และกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ

2.9 ทักษะด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด (Coping with Emotion and Stress skill) หมายถึง การรู้จักเผชิญกับปัญหาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยเหตุผล ยอมรับการเปลี่ยนแปลง

รู้จักปรับตัวเข้ากับสถานการณ์เพื่อลดความตึงเครียด ตลอดจนการรู้จักวางตัวอย่างเหมาะสมเพื่อให้ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

คุณภาพของแบบวัดทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดทักษะชีวิตทั้ง 9 ด้าน คือ ทักษะด้านความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านความตระหนักรู้ในตนเอง ทักษะด้านความเห็นใจผู้อื่น ทักษะด้านความภูมิใจในตนเอง ทักษะด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ทักษะด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด ซึ่งประกอบไปด้วย คุณภาพด้านต่างๆ ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณภาพ ของแบบทดสอบ ที่สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้ถูกต้องแม่นยำตรงกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

1.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) หมายถึง คุณสมบัติของข้อคำถามที่สามารถวัดได้ตรงตามเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด และเมื่อรวบรวมข้อคำถามทุกข้อเป็น เครื่องมือทั้งฉบับจะต้องวัดให้ครอบคลุมเนื้อหาและพฤติกรรมทั้งหมดที่ต้องการวัด

1.2 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง หมายถึง คุณสมบัติของเครื่องมือที่สามารถวัดได้ตรงตามกรอบแนวคิดทฤษฎีหรือแนวคิดขององค์การสุขภาพจิต ประกอบด้วยองค์ประกอบ 9 ด้าน คือทักษะด้านความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านความตระหนักรู้ในตนเอง ทักษะด้านความเห็นใจผู้อื่น ทักษะด้านความภูมิใจในตนเอง ทักษะด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ทักษะด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด

2. อำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง ความสามารถของเครื่องมือที่สามารถแยกบุคคลออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

3. ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ความคงที่คงวาของเครื่องมือวัด ที่วัดก็ครั้งผลการวัดก็จะ ได้ค่าเท่าเดิมหรือใกล้เคียงกันหรือคงที่แน่นอน

4. เกณฑ์ปกติ หมายถึง ข้อเท็จจริงทางสถิติที่บรรยายการแจกแจงของคะแนนจากประชากรที่นิยามไว้อย่างดีแล้ว และเป็นคะแนนตัวแทนที่จะบอกระดับความสามารถของผู้สอบว่า อยู่ระดับใดของกลุ่มประชากร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แบบวัดทักษะชีวิตที่มีคุณภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. ได้ข้อมูลจากการศึกษาทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ไปใช้วางแผนปรับปรุงการเรียน การสอนที่มีการส่งเสริมพัฒนา และแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนในเรื่องทักษะชีวิตให้มีความสามารถเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

3. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับระดับคุณภาพทักษะชีวิตของผู้เรียนเพื่อ เป็นแนวทางในการสร้าง หรือพัฒนาแบบวัดทักษะชีวิตในครั้งต่อไป

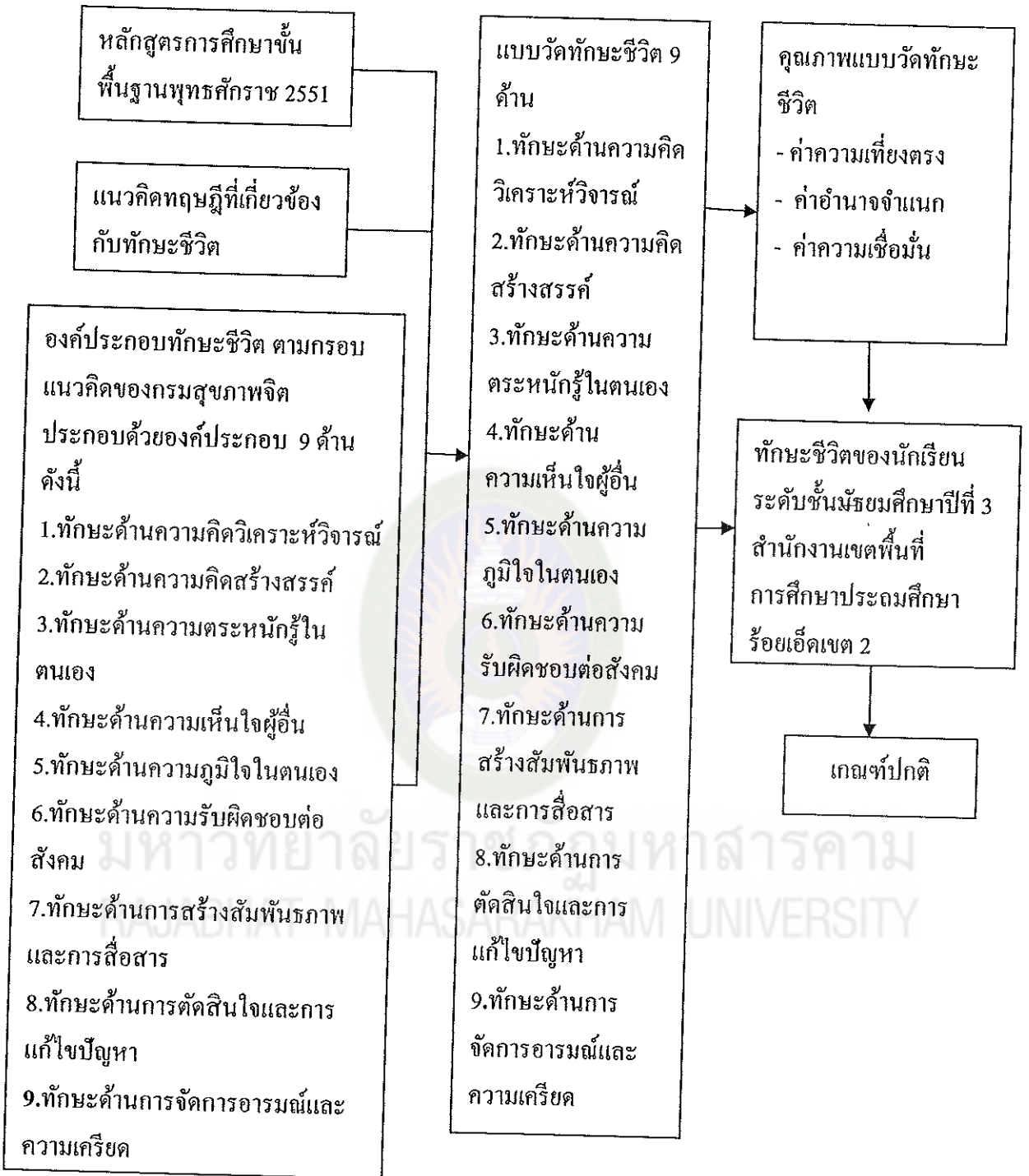
กรอบแนวคิดการวิจัย

การสร้างแบบวัดทักษะชีวิตในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดทฤษฎีของกรมสุขภาพจิต มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดทักษะชีวิตระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย